

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о статусу препорука датих
приликом финансијске ревизије
Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште
за 2018. годину**

Број: ИП008-22

Бања Лука, 22.07.2022. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ПРИЛИКОМ ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ НАЦИОНАЛНИ ПАРК „СУТЈЕСКА“ ТЈЕНТИШТЕ ЗА 2018. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)	3
	1. Увод	3
	2. Провођење препорука из предметног извјештаја	4
	2.1. Проведене препоруке	4
	2.2. Дјелимично проведене препоруке	5
	2.3. Нереализоване препоруке.....	6
	3. Закључак.....	7

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Предмет овог ревизијског ангажмана је провјера провођења препорука датих у Извјештају оведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за период 01.01-31.12.2018. године (број: РВ061-19) и документације која поткрепљује проведеноност препорука кроз независни ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена о статусу препорука датих у ревизијском извјештају.

Одговорност руководства за провођење препорука

Директор је одговоран за припрему програма провођења датих препорука, за провођење датих препорука и извјештавање о проведеним препорукама.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо закључак о увјеравању ограниченог степена на основу проведених активности које поткрепљују извјештај о провођењу препорука. Провјеру статуса датих препорука смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске, ISAE 3000 - Ангажовања на основу којих се пружа увјеравање, која не спадају у ревизију или преглед финансијских информација и ISSAI стандардима ревизије релевантним за овај ангажман. Овим стандардима се налаже да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ангажман увјеравања планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у ограниченом степеноу, увјеримо у статус датих препорука, односно да ли су дате препоруке проведене у складу са очекивањима извршене ревизије.

Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује провођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке проведене на начин како је то ревизор препоручио. То подразумијева да нисмо вршили ревизију активности, трансакција и стања билансних позиција текуће године како би се увјерили да исте или сличне грешке, неправилности и неусклађености нису поновљене, већ смо се фокусирали на књиговодствену документацију и изјаве који подржавају извјештај о провођењу препорука датих за 2018. годину. Избор поступака провјере је заснован на просуђивању, укључујући процјену ризика материјално погрешних информација у извјештају о провођењу датих препорука. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за праћење провођења препорука датих од ревизора јавног сектора у циљу осмишљавања поступака који су одговарајући у датим околностима.

Сматрамо да су прибављени докази, с обзиром на увјеравања ограниченог степена, довољни и одговарајући и да подржавају закључке дате у извјештају.

Основ за негативан закључак

Као што је наведено под тачкама 2.2. и 2.3. извјештаја:

Јавна установа Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште је од укупно 10 препорука које су дате у Извјештају оведеној финансијској ревизији за 2018. годину дјелимично провео четири препоруке, а три препоруке није провео. Дјелимично проведене препоруке се односе на признавање и вредновање залиха материјала за израду учинака и залиха довршених учинака, систем интерних контрола, те набавке роба и

услуга у складу са Законом о јавним набавкама и припрему финансијског плана у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

Нису проведене препоруке које се односе на попис имовине и обавеза, закључивање уговора о привременим и повременим пословима у складу са Законом о раду. Такође, није проведена препорука која се односила на усклађивање интерних аката за обрачун плата са Законом о платама запослених у јавним службама Републике Српске.

Негативан закључак

На основу извршене провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације о провођењу препорука датих у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за 2018. годину, због значаја наведеног у пасусу, Основ за негативан закључак, нисмо стекли увјерење да су дате препоруке проведене.

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

Бања Лука, 22.07.2022. године

II ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ПРИЛИКОМ ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ НАЦИОНАЛНИ ПАРК „СУТЈЕСКА“ ТЈЕНТИШТЕ ЗА 2018. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) извршила је финансијску ревизију Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за 2018. годину и у ревизијском извјештају број: РВ061-19 од 12.12.2019. године изразила мишљење са резервом за финансијске извјештаје и мишљење са резервом за усклађеност.

Приликом наведене ревизије дате су препоруке за финансијске извјештаје, да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) признавање и вредновање залиха материјала за израду учинака и признавање и вредновање залиха довршених учинака врши у складу са чланом 50. и 54. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) нефинансијска имовина у сталним средствима признаје и вреднује у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, захтјевима МРС ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима,
- 4) Извјештај о новчаним токовима саставља у складу са захтјевима наведеним у МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима и
- 5) образложења уз финансијски извјештај састављају у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и другим МРС ЈС.

За усклађеност је препоручено да се:

- 1) успостави адекватан систем интерних контрола у смислу да се донесу интерна акта (правилници, упутства) и да се проведу друге активности у складу са дијелом одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- 2) набавке роба, радова и услуга проводе у складу са Законом о јавним набавкама, послови извршавају у складу са одредбама закључених уговора, законских и других важећих прописа,
- 3) финансијски план припрема сходно члану 5. и 6. Закона о буџетском систему Републике Српске, а програм рада са финансијским планом доноси најкасније почетком фискалне године,
- 4) интерни акти на основу којих је вршен обрачун плата и накнада запослених, ускладе са чланом 9, 10. и 11. Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске и
- 5) уговори о обављању привремених и повремених послова закључују за послове који испуњавају услове за закључење таквих уговора у складу са чланом 204. Закона о раду.

2. Провођење препорука из предметног извјештаја

Јавна установа Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште (у даљем тексту: Национални парк) доставио је Главној служби за ревизију Одговор о активностима на отклањању неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за период 01.01-31.12.2018. године, у року од 60 дана од датума достављања извјештаја како је то прописано чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14).

Извјештај о проведеним активностима на отклањању неправилности утврђених у извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за период 01.01-31.12.2018. године достављен је током провјере статуса препорука.

На Нацрт извјештаја о статусу препорука датих приликом финансијске ревизије Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште за 2018. годину, није било примједби.

2.1. Проведене препоруке

На основу провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације и предузетих мјера (или датих образложења одговорних особа) за провођење препорука стекли смо увјерење да је Национални парк провео три препоруке које су дате за финансијске извјештаје (под редним бројем 3, 4 и 5).

Проведене препоруке за финансијске извјештаје:

Препорука број 3

Исправка грешке у погледу третмана нематеријалне произведене имовине и нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми извршена је у току 2019. године. Нефинансијска имовина у сталним средствима је призната и вреднована у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18), захтјевима МРС ЈС 17- Некретнине, постројења и опрема и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

Препорука број 4

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) Национални парк је сачинио Преглед новчаних токова за период 01.01-31.12.2021. године на бази одговарајућих података презентованих у обрасцима 3б), 5б) и података из помоћних рачуноводствених евиденција у складу са чланом 38. став (6) и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима, параграф 22 и 25.

Препорука број 5

Уз финансијске извјештаје за 2021. годину сачињена су и писана Образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја. Образложења садрже објелодањивања захтијевана МРС ЈС, као и објелодањивања која нису била садржана у Образложењима уз финансијске извјештаје за 2018. годину, а која се односе на узроке значајних одступања од планираних позиција расхода, бруто књиговодствену вриједност, акумулирану исправку вриједности, књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода за сваку класу некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 88 а)-е) МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и

опрема и МРС ЈС 31 - Нематеријална имовина, информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама по судским споровима, кориштеним кредитима и информације о осталим изворима средстава, пројектима које проводи Национални парк у сарадњи са партнерима.

2.2. Дјелимично проведене препоруке

На основу провјере презентоване документације о спровођењу препорука стекли смо увјерење да је дјелимично проведена једна препорука дата за финансијске извјештаје (под редним бројем 2) и три препоруке дате за усклађеност (под редним бројем 1, 2 и 3).

Дјелимично проведене препоруке за финансијске извјештаје:

Препорука број 2

Национални парк је вршио признавање и евидентирање набавке залиха нафте и нафтних деривата које се користе за израду учинака у производном процесу у оквиру издатака за гориво и мазиво у складу са чланом 50. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер набавка залиха материјала за израду учинака нема третман текућег расхода, него издатака за нефинансијску имовину.

Међутим, признавање и вредновање залиха довршених учинака (шумских дрвних сортимената), у књиговодственој евиденцији, није вршено у складу са чланом 54. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Помоћна евиденција не обезбјеђује информације о елементима цијене коштања. Залихе дрвних сортимената на складишту воде се по продајној цијени, те није обезбијеђено правилно исказивање ефеката између цијене коштања и продајне цијене у складу са поменутиим чланом правилника.

Дјелимично проведене препоруке за усклађеност:

Препорука број 1

У току 2020. године именовано је лице задужено за финансијско управљање и контролу, сачињен је и достављен Извјештај о проведеним активностима на успостављању финансијског управљања и контроле за 2020. годину, изјаве о недостижним и изјаве о планираним активностима на успостављању и развоју финансијског управљања и контроле Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија Републике Српске. Није сачињен годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2021. годину како је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22). Активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле, прекинуте услед оправданог одсуства одговорног лица, промјена у руководству у 2021. години, настављене су у 2022. години. План активности на успостављању и развоју финансијског управљања и контроле за 2022. годину достављен је Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија Републике Српске (послије законског рока) и настављене су започете активности на изради књиге процеса.

У току 2019. године донесен је Правилник о условима и начину коришћења службених возила, а Правилник о раду донесен је 2020. године, у складу са Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16 и 66/18). Директор Националног парка у току 2022. године донио је Правилник о санитарној сјечи и Правилник о

заштити на раду. Нису донесене процедуре и правила за поступке набавке, складиштења, одобравања и дистрибуције погонског горива за службена возила и радне машине, није утврђен норматив потрошње, али је вршено праћење потрошње горива по возилима и радним машинама.

За обављена службена путовања у иностранство директор је доносио одлуке о упућивању запосленог на службено путовање. Уз испостављене фактуре за испоручену робу, извршене услуге и извођење радова достављена је пратећа документација у складу са уговором.

Препорука број 2

У поступцима набавки роба, услуга и извођења радова тражени услови у тендерској документацији су у складу са чланом 44. став (3) Закона о јавним набавкама („Службени гласник Републике Српске”, број 38/14) и чланом 7. став (4) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда.

У комисије за набавке су именовани чланови који не доносе одлуке на било који начин везане за поступак набавке у складу са чланом 7. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за јавне набавке.

Није извршена објава обавјештења у Службеном гласнику БиХ за отворени поступак набавке материјала за текуће одржавање објеката у складу са чланом 36. став (1) Закона. Такође, одлуке о избору најповољнијег понуђача нису објављене на веб страници у складу са чланом 70. став (6) Закона. За проведене поступке набавки накнадно су достављени извјештаји Агецији за јавне набавке и објављени основни елементи уговора на веб страници Националног парка у складу са чланом 75. став (1) и (2) истог закона и чланом 11. Упутства о условима и начину објављивања обавјештења и достављања извјештаја у поступцима јавних набавки у информационом систему „е - набавке“. Извјештај о објави основних елемената уговора не садржи све елементе захтијеване Упутством о објави основних елемената уговора и измјена уговора („Службени гласник БиХ“, број 56/15).

Препорука број 3

Национални парк је буџетски корисник и финансијске извјештаје презентује у складу са прописима којима се уређује буџетски систем Републике. Финансијским планом за 2021. годину планирани су приходи, примици, расходи и издаци, али и обрачунске категорије прихода и расхода које не подразумевају приливе и одливе средстава. Финансијски план није у потпуности припремљен у складу са чланом 5. и 6. Закона о буџетском систему, јер планирана буџетска средства и планирани буџетски издаци нису уравнотежени. Такође, позиције прихода, примитака, расхода и издатака, у финансијском плану нису планиране према економској класификацији конта прописаној Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16, 115/17 и 118/18), већ су наведени само називи који по опису нису у потпуности у складу са називима појединих конта у наведеном правилнику. План пословања и финансијски план донесени су 26.03.2021. године, на који је Влада Републике Српске дала сагласност. На исти начин је припремљен и План пословања и финансијски план за 2022. годину који је усвојио управни одбор Националног парка 31.03.2022. године, уз сагласност Владе Републике Српске од 21.04.2022. године.

2.3. Нереализоване препоруке

На основу провјере презентоване документације о провођењу препорука (и датих образложења одговорних особа) утврђено је да Национални парк није провео једну

препоруку дату за финансијске извјештаје (под редним бројем 1) и двије препоруке за усклађеност (под редним бројем 4 и 5).

Нереализоване препоруке за финансијске извјештаје:

Препорука број 1

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21), јер није извршен попис основних средстава са стањем на дан 31.12.2021. године (књиговодствено стање на дан 31.12.2021. године је усвојено стање по попису), што није у складу са начелима уредног инвентарисања, потпуности, инстинитости, могућности провјере у складу са чланом 2. и 4. став (2) правилника. Нису остварени циљеви пописа, утврђивање стварног стања имовине и обавеза и утврђивање физичких и вриједносних одступања између књиговодственог стања и стварног стања у складу са чланом 5. тачка 1) и 2). Такође, није извршен пренос података о стањима имовине и обавеза преузетих са документације која одражава екстерну потврду стања у складу са чланом 18. став (1), тачка 5) поменутог правилника. Извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања. Управни одбор Националног парка је 30.06.2022. године усвојио Извјештај Централне пописне комисије о годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године, што није у складу са чланом 20. став (1), тачка 3) и 4) и став (2) истог правилника.

Нереализоване препоруке за усклађеност:

Препорука број 4

В. д. директора донио је 16.09.2020. године Одлуку о платама и начину обрачуна плата у Јавној установи Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште, која је била примијењена од 01.10.2020. године по којој утврђени коефицијенти нису били усклађени са платним коефицијентима дефинисаним чланом 10. и 11. Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 66/18, 105/19 и 119/21). Такође, Одлуком директора о платама и начину обрачуна плата у Јавној установи Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште од 01.03.2022. године, утврђени коефицијенти за поједина радна мјеста су нижи од дефинисаних чланом 9. и 10. поменутог закона.

Препорука број 5

У 2021. години са једним лицем су закључена три уговора о привременим и повременим пословима у трајању од 150 дана за испомоћ на пословима конобара услед повећаног обима посла у вријеме туристичке сезоне. Закључени уговори нису у складу са чланом 204. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16, 66/18), према којем за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 90 радних дана у календарској години и да не представљају послове за које се закључује уговор о раду, послодавац, може да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова.

3. Закључак

Национални парк је доставио Главној служби за ревизију одговор о активностима на отклањању неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Сутјеска“ Тјентиште“ за период

01.01-31.12.2018. године, у року од 60 дана од датума достављања извјештаја како је то прописано чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске.

На основу испитане књиговодствене и друге пратеће документације и датих образложења одговорних лица, закључили смо да је Национални парк од укупно 10 датих препорука провео три препоруке, дјелимично је провео четири препоруке, а три препоруке нису проведене.

Ревизијски тим

Мира Раљић, с. р.

Ивана Микић, с. р.